

पैठण उजवा कालवा ० ते १३२ कि.मी व वितरिका क्रमांक १ ते ७४ वरील ३३ पाणी वापर संस्था स्थापन करणे व निवडणुका घेऊन ४५७२५ हेक्टर क्षेत्र हस्तांतरित करणे या प्रस्तावित कामांना प्रशासकीय मान्यता मिळणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक :- सीडीए -२०२४/प्र. क्र.३०/लाक्षेवि (कामे)
मंत्रालय, मुंबई -४०००३२
दि. ०३ सप्टेंबर, २०२४

वाचा :-

१. कार्यकारी संचालक, गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, छत्रपती संभाजीनगर यांचे पत्र जा. क्र. गोमपाविम/सिंचन -२/विवसु-कडा बिड/धा- २९/२९, दि. ०६/१२/२०२३
२. शासन निर्णय -२०१३ /७८५/१३ /सिंच्य (कामे), दि. ०१/०८/२०१९
३. शासन निर्णय -२०१७ /५६६/१७ /सिंच्य (कामे), दि. ३१/०८/२०१८
४. शासन निर्णय - संकिर्ण-२०१८/प्र क्र. ५५१ /१७ सिंच्य (कामे) दि. २७/११/२०१८

प्रस्तावना -

जायकवाडी प्रकल्प हा महाराष्ट्र राज्याच्या दृष्टीने अत्यंत महत्वाकांक्षी प्रकल्प असून या द्वारे राज्यातील अन्नधान्याची तूट भरून काढून त्याबाबतीत राज्य स्वयंपूर्ण होणे अपेक्षित आहे.

जायकवाडी धरणाचे काम सन १९६५ मध्ये सुरु होऊन ते सन १९७५ मध्ये पूर्ण झाले. सिंचनाची सुविधा १९७५-७६ या वर्षापासून सुरु झाली व ती आता पूर्णपणे विकसित झाली आहे. पैठण डाव्या कालव्यावर १४१६४० हेक्टर व पैठण उजव्या कालव्यावर ४१६८२ हेक्टर असे एकूण १८३३२२ हेक्टर क्षेत्र सिंचनाखाली येते.

या प्रकल्पामुळे छत्रपती संभाजीनगर, जालना, परभणी, बीड व अहमदनगर या जिल्हातील जमिनीला सिंचनाचा लाभ मिळतो.

महाराष्ट्र सिंचन अधिनियम, २००५ नुसार सिंचन पद्धतीचे शेतकऱ्यांकडून व्यवस्थापन लागू (MMISF) करण्यासंबंधी दाखल झालेल्या जनहित याचिका क्र. १७३/२०१३ वरील माननीय उच्च न्यायालयाने दि. २३.०९.२०१६ चे दिलेल्या निर्देशानुसार उर्ध्व गोदावरी प्रकल्पापासून माजलगाव प्रकल्पापर्यंत प्रकल्पाच्या लाभक्षेत्राची निश्चिती करून प्रकल्पाचे लागवडीलायक (CCA) क्षेत्रावर पाणी वापर संस्था स्थापन करणे बंधनकारक आहे.

सद्यस्थितीत विभागाकडे सिंचन व्यवस्थापनाचे अधिकारी / कर्मचारी वर्ग अतिशय कमी प्रमाणात आहे. विभागातील ६० % पदे रिक्त आहेत. त्यामुळे पाणी वापर संस्था स्थापन करण्यासाठी मनुष्यबळ उपलब्ध होत नाही व परीणामी प्रगती अतिशय कमी आहे. याकरिता बाह्यअभरणामार्फत कंत्राटी पद्धतीने पाणी वापर संस्था स्थापन करणेबाबतची अधिसूचना क्र. ३ प्रसिद्ध करणे व निवडणुका घेणे ही कार्यवाही होणे आवश्यक आहे.

या अनुषंगाने पैठण उजवा कालवा ० ते १३२ कि.मी व वितरिका क्रमांक १ ते ७४ वरील ३३ पाणी वापर संस्था स्थापन करणे व निवडणुका घेऊन ४५७२५ हेक्टर क्षेत्र हस्तांतरित करणे या प्रस्तावित कामांना प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार शासन पुढील प्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:-

गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, छत्रपती संभाजीनगर अंतर्गत पैठण उजवा कालवा ० ते १३२ कि.मी व वितरीका क्रमांक १ ते ७४ वरील ३३ पाणी वापर संस्था स्थापन करणे व निवडणुका घेऊन ४५७२५ हेक्टर क्षेत्र हस्तांतरीत करणे या प्रस्तावित कामांना प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. सदर कामाप्रित्यर्थ रुपये १,४५,४७,४०९/- (रु एक कोटी पंचेचाळीस लाख सत्तेचाळीस हजार चारशे नऊ फक्त) व इतर अनुषंगिक खर्च ३२,००,४३० /- (बत्तीस लाख चारशे तीस फक्त) एकूण रु १,७७,४७,८३९/- (रु एक कोटी सत्याहत्तर लाख सत्तेचाळीस हजार आठशे एकोणचाळीस फक्त) एवढ्या किंमतीच्या अंदाजपत्रकास खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

अटी व शर्ती :-

उपरोक्त बाबी विचारात घेता सदर विशेष दुरुस्ती कामाच्या प्रस्तावास खालील अटीच्या अधीन राहून मान्यता देण्याचे प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

- i) शासन परिपत्रक क्र प्रमा -२०१३/ (७८५/१३) / सिंव्य (कामे), दि.०१/०१/२०१५ मधील मार्गदर्शक सुचनांचे पालन करणे, अभिलेखे ठेवणे व कार्यवाही करणे महामंडळावर बंधनकारक आहे.
- ii) तांत्रिक मान्यतेपूर्वी बांधकामाचे सविस्तर सर्वेक्षण व संकल्पनेवर आधारीत तरतूद करण्याची संपूर्ण जबाबदारी महामंडळाची राहिल.
- iii) अंदाजपत्रकात गृहीत धरलेले आराखडे / संकल्पनेत दरसूची बाह्यबाबी व वहनअंतर तपासून अंदाजपत्रकास सक्षम स्तरावर तांत्रिक मान्यता प्रदान करावी.
- iv) महाराष्ट्र सिंचन अधिनियम २००५ नुसार सिंचन पद्धतीने शेतकऱ्यांकडून व्यवस्थापन (MMISF) लागू करण्याबाबत स्थापित पाणी वापर संस्थेचे संबंधित पदाधिकारी व क्षेत्रिय अधिकारी यांनी संयुक्त, पहाणी करून लाभक्षेत्रातील पाणी वापर संस्थेच्या सदस्यांना विश्वासात घेऊनच वितरण प्रणालीच्या विशेष दुरुस्तीसाठी आवश्यक तरतूद करणे. प्रकल्पावरील पाणी वापर संस्थेकडे संपूर्ण लाभक्षेत्र हस्तांतरणाचे कालबद्ध नियोजन काम सुरु करण्यापूर्वी करावे तदनंतरच निविदा प्रक्रिया कार्यवाही हाती घेण्यात यावी.
- v) प्रस्तावित वितरण प्रणालीच्या विशेष दुरुस्तीचे कामे पूर्ण झाल्यानंतर संपूर्ण लाभक्षेत्र पाणी वापर संस्थेस विहित कालमर्यादित हस्तांतरीत करणे याची जबाबदारी पुर्णपणे अधीक्षक अभियंता यांची राहिल.
- vi) कामाचा खर्च उपलब्ध अनुदानातून प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेत व नियोजित वेळेत पुर्ण करण्यात यावा.
- vii) सदरची कामे पूर्ण होईपर्यंत त्रैमासिक प्रगती अहवाल शासनास सादर करावा. काम पुर्ण झाल्यानंतर त्या बाबत पूर्णत्वाचा अहवाल शासनास त्वरीत सादर करावा. विषयांकीत प्रशासकीय मान्यता अंदाजपत्रकातील तरतुदी, दर, वहनअंतर, संकल्पना व इतर तांत्रिक निकष याबाबत संपूर्ण जबाबदारी क्षेत्रीय मुख्य अभियंता व अधीक्षक अभियंता यांची राहिल.
- viii) सदर प्रशासकीय मान्यता अंदाजपत्रकातील कामासाठी कोणत्याही प्रयोजनार्थ मंजूर प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेबाहेर जाऊन निधी वितरण अथवा अतिरिक्त खर्च करता येणार नाही. या संदर्भात प्रचलीत शासन निर्णय, CWC ची मार्गदर्शक तत्वे, वित्तीय अधिकार मर्यादा, विहित केलेली निविदा कार्यपद्धतीची काटेकोरपणे अमलबजावणी करण्यात यावी.
- ix) सदर कामाबाबत नियामक मंडळाची मान्यता घेण्यात यावी.

२. प्रस्तावित कामासाठी होणारा खर्च ४७०० मोठे पाटबंधारे प्रकल्प यावरील भांडवली खर्च ठोक तरतूद (०४)(०५) गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळास भाग भांडवली अंशदान (४७०० ०२६५) (मराठवाडा विभाग) या लेखाशिर्षाखालील विशेष दुरुस्तीकरीता जनहित याचिका क्रं १७३/२०१२ करिता मंजुर अनुदानातून भागविण्यात येणार आहे.
३. शासन निर्णय क्र.संकिर्ण-२०१६/२७/२०१६/लपा-०२, दि.२६/०५/२०१७ अन्वये विशेष दुरुस्ती कामास प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबतचे अधिकार जलसंपदा विभागास आहेत. त्याअनुषंगाने शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.
४. या कामास प्रधान करण्यात आलेली प्रशासकीय मान्यता लाक्षेवि (कामे) कार्यासनाच्या नोंदवहीत सन २०२४-२५ मध्ये अ.क्र ०१ वर नोंदविण्यात आलेली आहे.

सदर शासन निर्णय शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०९०३१५५०१४९५२७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने सांक्षातिक करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्रचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वैभव फाळके)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव,
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे कार्यालय,
३. मा. उपमुख्यमंत्री तथा जलसंपदा मंत्री यांचे कार्यालय,
४. मा. उपमुख्यमंत्री तथा वित्त व नियोजन मंत्री यांचे कार्यालय,
४. मा. अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई,
५. मा. सभापती/उपसभापती, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई,
६. मा. विरोधी पक्षनेते, विधानसभा, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई,
७. मा.राज्यमंत्री, जलसंपदा यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
८. अ.मु.स (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
९. सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१०. सचिव (प्रकल्प समन्वय) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
११. महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
१२. महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर,
१३. कार्यकारी संचालक, गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, छत्रपती संभाजीनगर,
१४. मुख्य अभियंता व मुख्य प्रशासक लाभक्षेत्र विकास (जलसंपदा) ,छत्रपती संभाजीनगर,
१५. आंतरवित्त सल्लागार व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१६. अधीक्षक अभियंता तथा उपसचिव (सि.व्य.) यांना माहितीसाठी,
१७. अधीक्षक अभियंता व प्रशासक, लाभक्षेत्र विकास व प्राधिकरण, बीड
१८. कार्यकारी अभियंता, जायकवाडी पाटबंधारे विभाग क्र.३, बीड,
१९. लाक्षेवि (कामे) कार्यासन संग्रहार्थ.

शासन निर्णय क्रमांक: सीडीए-२०२४/प्र.क्र.३०/२४/लाक्षेवि (कामे)

पैठण उजवा कालवा ० ते १३२ कि.मी व वितरिका क्रमांक १ ते ७४ वरील ३३ पाणी वापर संस्था स्थापन करणे व निवडणुका घेऊन ४५७२५ हेक्टर क्षेत्र हस्तांतरित करणे या प्रस्तावित कामांना प्रशासकीय मान्यता मिळणेबाबत.

सर्वसाधारण गोषवारा -

अ. क्र	उपशिर्ष	अंदाजित रक्कम (रुपये)
१.	ए-प्राथमिक	०
२	बी-भूसंपादन	०
३.	सी-कामे	१,४५,४७,४०९
४.	के-इमारत	०
५.	एम-वृक्षारोपण	०
६.	ओ-संकिर्ण	०
७.	पी-देखभाल	०
८.	आर-दळणवळण	
अ.	कामाप्रित्यर्थ एकूण	१,४५,४७,४०९
ब.	१८% वस्तु व सेवाकर	२६,१८,५३४
क.	१% विमा शुल्क	१,४५,४७४
ड.	चाचणी शुल्क	०
इ.	स्वामीत्व शुल्क	०
फ.	३ % आकस्मिक शुल्क	४,३६,४२२
	एकूण रक्कम	१,७७,४७,८३९

(वैभव फाळके)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन